

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної академії
фізичної культури, професор
Олександр АЖИППО

» _____ 2021 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Мазуренка Ігора Олександровича на тему «Використання інноваційного спеціалізованого тренажерного обладнання у силовій підготовці армспортсменів різної кваліфікації» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт

(витяг з протоколу № 4 розширеного засідання кафедри олімпійського та професійного спорту Харківської державної академії фізичної культури від 16 березня 2021 року)

ГОЛОВУЮЧИЙ: завідувач кафедри, д.фіз.вих., проф. Мулик В. В.

СЕКРЕТАР: к.фіз.вих. Окунь Д. О.

ПРИСУТНІ: члени кафедри олімпійського та професійного спорту: д.фіз.вих., проф. О. І. Камаєв (*науковий керівник*); проф. кафедри, д.б.н., проф. В. А. Друзь (*рецензент*); проф. кафедри, к.пед.н., доц. В. О. Градусов; доц. кафедри, к.фіз.вих. М. В. Мішин; доц. кафедри, к.фіз.вих., доц. Л. М. Таран; доц. кафедри, к.пед.н., доц. Ж. В. Гращенко; ст. викладач кафедри О. А. Тарасевич.

Запрошені фахівці: декан факультету магістратури, заочного навчання та підвищення кваліфікації к.фіз.вих., доц. В. Ю. Джим (*рецензент*); члени кафедри атлетизму та силових видів спорту: завідувач кафедри, к.фіз.вих. О.Б. Півень; доцент кафедри, к.фіз.вих. О.А. Тихорський; доцент кафедри, к.фіз.вих. О.А. Володченко; доцент кафедри, к.фіз.вих. В.Б. Худякова; доцент кафедри, доцент М.І.Галашко; ст.викл. кафедри Є.С. Мирошніченко; ст.викл. кафедри Є.С. Джим; викл. кафедри Ю.Є. Мартинюк; викл. кафедри А.М. Кучерук; викл. кафедри Є.В. Бугайов.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1) Обговорення наукової доповіді аспіранта кафедри олімпійського та професійного спорту Харківської державної академії фізичної культури Мазуренка Ігора Олександровича за результатами дисертації «Використання інноваційного спеціалізованого тренажерного обладнання у силовій підготовці армспортсменів різної кваліфікації» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

Тема дисертаційної роботи «Використання інноваційного спеціалізованого тренажерного обладнання у силовій підготовці армспортсменів різної кваліфікації» була затверджена на засіданні вченої ради Харківської державної академії фізичної культури 30 листопада 2016 року (протокол № 5).

Науковим керівником призначено доктора наук з фізичного виховання і спорту, професора Камаєва Олега Івановича.

СЛУХАЛИ: наукову доповідь аспіранта кафедри олімпійського та професійного спорту Харківської державної академії фізичної культури Мазуренка Ігора Олександровича «Використання інноваційного спеціалізованого тренажерного обладнання у силовій підготовці армспортсменів різної кваліфікації» за матеріалами дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

ВИСНОВОК

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт. Актуальність теми дисертаційної роботи обумовлена необхідністю вирішення актуальних проблем сучасної спортивної науки, а саме пошуку ефективних шляхів досягнення високих результатів, який ускладнюється у зв'язку з тенденцією професіоналізації та комерціалізації спорту вищих досягнень, що вимагає збільшення обсягів та інтенсивності тренувальних навантажень. Досягнення високого рівня спортивної майстерності багато у чому залежить від науково обґрунтованої та ефективної системи тренування, що дозволяє забезпечити підготовку армспортсменів вищої кваліфікації. З метою підвищення ефективності тренувальних програм у цей час у багатьох видах спорту ефективно використовуються різні тренажерні обладнання та спеціальний інвентар. При збільшенні тренувальних навантажень із застосуванням технічних засобів виникають фактори, що лімітують результативність спортивно-технічної майстерності спортсменів, а виконання рухових дій у запропонованих тренажерних пристроях не завжди адекватні біомеханічним особливостям змагального руху рукоборця, що суттєво знижує тренувальний ефект використання цього пристрою як щодо фізичної якості, так і щодо ефективності вирішення рухового завдання. Також сучасними науковими дослідженнями встановлено значну роль оптимального співвідношення динамічних і статичних навантажень для розвитку силових здібностей, але у той же час досліджень, спрямованих на застосування спеціалізованого тренажерного обладнання з використанням статичних напруг у спортивному тренуванні з метою розвитку сили, проводилося у край малю. У зв'язку з цим, проблема створення нових, більш ефективних тренажерних систем і методів їхнього використання, що забезпечують успішне виконання змагальних рухових дій і здатні компенсувати фактори, що перешкоджають ефективній реалізації рухового потенціалу, які дозволяють створити «штучне середовище» для визначення шляхів підвищення силового потенціалу рухових дій, є актуальною і потребує її вирішення.

Таким чином, обраний напрямок досліджень є своєчасним і актуальним. Актуальність описаних проблем, їх теоретичне та практичне значення зумовили вибір теми дослідження, його мету та завдання.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційна робота виконана згідно Плану науково-дослідної роботи 1.14 «Теоретико-методичні основи розвитку не олімпійського спорту» (номер державної реєстрації 0115U002372) 2015–2017 рр. і згідно зі зведеним планом науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту Міністерства молоді та спорту України 2.2. «Перспективні напрями вдосконалення теоретичного та методичного забезпечення тренувальної діяльності у сучасному спорті» на 2019-2024 рр. (номер державної реєстрації 0120U101061). Роль автора полягала в розробці інноваційного спеціалізованого тренажерного обладнання для силової підготовки армспортсменів й обґрунтуванні методики їхнього використання.

Метою дисертаційної роботи є розробка та визначення ефективності застосування інноваційного тренажерного обладнання для підготовки висококваліфікованих армспортсменів і спортсменів першого розряду.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлені та вирішені такі **завдання**:

1. Обґрунтувати теоретико-методичні основи застосування тренажерних пристроїв локально спрямованого впливу для розвитку силового потенціалу та оптимізації техніки рухових дій кваліфікованих армспортсменів.

2. Надати технічну та методичну характеристики авторського спеціалізованого тренажерного обладнання для силової підготовки армспортсменів.

3. Розробити річну програму тренувань кваліфікованих армспортсменів з комплексним використанням авторських тренажерів.

4. Визначити ефективність методики використання інноваційного тренажерного обладнання у тренувальному процесі армспортсменів.

5. Визначити моделльні показники й оціночні критерії рівня силової підготовленості армспортсменів різних вагових категорій та силу кореляційних зв'язків між силовими показниками рук у тестових вправах.

Об'єктом дослідження є тренувальний процес армспортсменів різної кваліфікації з використанням інноваційних авторських тренажерних обладнань.

Предметом дослідження є методика використання тренажерів локально спрямованої дії у тренувальному процесі кваліфікованих армспортсменів.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань та з урахуванням об'єкта і предмета дослідження використовувалися загальновізані наукові методи пізнання. Методологічну основу дисертації становив діалектичний метод, як універсальний, що застосовувався на всіх етапах роботи і забезпечив усебічне, глибоке вивчення матеріалу теми, об'єктивність та достовірність результатів. Такі загальнонаукові методи, як аналіз і синтез були головним інструментом вивчення теоретичних аспектів обраної теми, висвітлених у спеціальній науковій та науково-методичній літературі, узагальнення наукових поглядів науковців на предмет дослідження.

Створенню фактологічної бази дослідження сприяли такі методи: аналіз науково-методичної літератури та документальних матеріалів; анкетне опитування; педагогічне спостереження (зокрема шляхом відеозапису, аналізу та оцінки результатів для розуміння динаміки якісних і кількісних характеристик змагальної діяльності й індивідуальної спортивної майстерності та тренувальних навантажень висококваліфікованих армспортсменів); педагогічне тестування (для вимірювання силових показників лівої та правої рук армспортсменів у тестових змагальних вправах); педагогічний експеримент; експертне оцінювання (для виявлення і прогнозування ступеня ефективності отриманих результатів дослідження); методи математичної статистики з використанням ліцензованих пакетів статистичних комп'ютерних програм «EXCEL», StatGraphics 5.1 та STATISTICA 10 RU (для узагальнення результатів та формування об'єктивних висновків).

У дослідженні добровільно взяли участь три групи кваліфікованих армспортсменів (контрольна та дві експериментальні) віком від 20 до 42 років, з яких 32 армспортсмена вищої кваліфікованих і 16 армспортсменів першого розряду. У процесі підготовки спортсменів експериментальної групи була впроваджена методика побудови тренувального процесу з використанням спеціалізованого тренажерного обладнання. Заняття спортсменів контрольної групи будувалися з використанням існуючого тренажерного обладнання, що використовується в спортивних клубах з армспорту. В усіх групах на початку та наприкінці педагогічного експерименту проводився контроль силової підготовленості.

2. Формулювання наукового завдання, нове вирішення якого отримано в дисертації. Дисертацію Мазуренка Ігора Олександровича присвячено вирішенню актуальної наукової задачі: використанню у тренувальному процесі кваліфікованих армспортсменів авторських тренажерів локально спрямованої дії, а також визначенню модельних показників та критерії рівня силової підготовленості висококваліфікованих армспортсменів і спортсменів першого розряду.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна. Наукова новизна результатів дослідження, отриманих особисто здобувачем, полягає у наступному:

– *вперше* запропоновано методику використання у тренувальному процесі кваліфікованих армспортсменів авторських тренажерів локально спрямованої дії: «Регульований блок», «Машина Mazurenko», «Механічна рука», «IRON HAND»;

– *вперше* запропоновано методику тестування й оцінювання спеціальних силових силових підготовленості висококваліфікованих армспортсменів трьох вагових категорій у силі згинання пальців, натяжці молотком, гаку та згинанні кисті лівої та правої рук;

– *вперше* запропоновано експериментальну програму річного макроциклу підготовки армспортсменів високої та середньої кваліфікації з комплексним використанням інноваційних тренажерів й обладнання;

– визначено модельні показники та критерії рівня силової підготовленості висококваліфікованих рукоборців у вагових категоріях до 80 кг, 80–100 кг і понад 100 кг у всіх тестових вправах;

– *вперше* встановлено, що високий показник абсолютної сили в усіх тестових вправах досягається за рахунок синхронізації взаємодії визначених окремих груп м'язів, які забезпечують рухову дію, що підтверджується динамікою співвідношення кількості зв'язків високого, середнього та низького рівнів кореляційних зв'язків;

– *доповнена* база знань щодо ефективності методики використання існуючих тренажерів традиційних конструкцій;

– *набули подальшого розвитку* наукові факти щодо методики використання динамічних і статичних навантажень у річному макроциклі підготовки армспортсменів, методики визначення рівнів силової підготовленості армспортсменів 1 та 2 розрядів.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації забезпечена коректним застосуванням сучасних методів дослідження (зокрема, методів педагогічного спостереження; педагогічного тестування; педагогічного експерименту; експертного оцінювання; методів математичної статистики використанням ліцензованих пакетів статистичних комп'ютерних програм «EXCEL», StatGraphics 5.1 та STATISTICA 10 RU (для узагальнення результатів та формування об'єктивних висновків).

5. Рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв'язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених. Здобувач показав високий рівень теоретичної підготовки, йому належить постановка наукової проблеми, проведення теоретичних і експериментальних досліджень, побудова тренувального процесу в річному макроциклі з використанням інноваційного спеціалізованого обладнання локально спрямованої дії, впровадження результатів дослідження в практику навчально-тренувального процесу в армспорті.

Здобувач показав високий рівень обізнаності з результатами наукових досліджень інших дослідників за темою дисертації.

У роботах, виконаних у співавторстві, авторові належить постановка проблеми, формулювання мети та завдань у дослідженнях, проведення експериментальних випробувань, формування висновків й окреслення перспектив подальших досліджень.

6. Наукове та практичне значення роботи полягає розробці та впровадженні в тренувальний процес висококваліфікованих армспортсменів 5 інноваційних тренажерів і 7 пристосувань до них локально спрямованої дії, методики комплексного використання низки інноваційних тренажерів локально спрямованої дії, практичних рекомендацій до їхнього використання для підвищення

рівнів силових можливостей армспортсменів. Отримані результати впроваджено в лекційний курс дисципліни «Сучасні технології підготовки спортсменів ОВС» для магістрів та слухачів курсу підвищення кваліфікації тренерів. Результати досліджень використано у процесі тренувальних занять з армспорту із застосуванням інноваційних тренажерів як педагогічного і фізіологічного обґрунтованих рекомендацій підвищення рівнів силових можливостей і рухливості у суглобах, а також з нормування фізичних навантажень армспортсменів.

7. Використання результатів роботи. Результати роботи підтверджується актами впровадження розробленого тренажерного обладнання: спортивного клубу «Злотий тур», м. Гдиня (акт впровадження № 1 від 01.06.2018); спортивного клубу «Злотий тур», м. Гдиня (акт впровадження № 2 від 11.09.2018); спортивного клубу ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, м. Харків (акт впровадження № 3 від 10.10.2018); спортивного клубу НЮУ ім. Ярослава Мудрого, м. Харків (акт впровадження № 4 від 15.11.2018); спортивного клубу ХНУБА, м. Харків (акт впровадження № 5 від 20.12.2018)

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок здобувача в публікації. Положення дисертації опубліковано в 9 наукових працях (2 одноосібно), з них 5 статей у наукових фахових виданнях України, 2 статті – у виданнях, що входять до міжнародних науко-метричних баз, з них 1 до Web of Science, 1 навчальний посібник і 1 стаття у збірнику наукових праць.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких відображено основні наукові результати дисертації

1. Мазуренко І. О., Камаєв О. І., Безкоровайний Д. О. Багаторічна підготовка спортсменів в армспорті. *Вісник Чернігівського педагогічного університету*. Чернігів, 2017. № 147, Т. 2. С. 215-218. Журнал включено до переліку наукових фахових видань України. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, аналізі й інтерпретації даних і формуванні висновків.

2. Мазуренко І. О. Аналіз силових показників висококваліфікованих армспортсменів на етапі передзмагальної підготовки. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. Х., 2019. № 6К. С. 44-49. <https://doi.org/10.15391/snsv.2019-6.029>. Журнал включено до переліку наукових фахових видань України.

3. Kamayev O.I., Bezkorovainyi D.O., Mazurenko I.O., Vlasko S.V., Zvyagintseva I.M. Theoretical and methodological foundations for the use of innovative simulators of locally directed impact during the training process of highly qualified armwrestling athletes. *Journal of Physical Education and Sport*. 2020; 20(6); Art 488: 3622-3628. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.06488>. Журнал входить до науко-метричної бази Scopus, (Румунія). Особистий внесок здобувача полягає в постановці мети, завдань роботи, проведенні експериментальних досліджень і формуванні висновків.

4. Мазуренко І. О., Камаєв О. І., Безкоровайний Д. О. Кореляційний аналіз силових показників армспортсменів вищої кваліфікації різних вагових категорій.

Електронний науковий журнал «Єдиноборства». Х., 2021. 1(19). С. 47-57. <https://doi.org/10.15391/ed.2021-1.05>. Видання, що включено до переліку наукових фахових видань України. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.

5. Bezkorovainyi D., Kamayev O., Mazurenko I., Gradusov V., Zvyagintseva I., Plotnytskyi L. Model indicators and evaluation criteria of strength readiness of highly qualified arm-wrestlers. *Traektoriâ Nauki = Path of Science*, 2021; 7 (3): 2001-2007. <https://doi.org/10.22178/pos.68-1>. Видання, що включено до міжнародних наукометричних баз: DOAJ, Index Copernicus та ін. Особистий внесок здобувача полягає в постановці мети та завдань, проведенні експериментальних досліджень, аналізі даних і формуванні висновків.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. Бескоровайный Д. А., Мазуренко И. А., Звягинцева И. Н. Анализ методики подготовки 13-кратного чемпиона мира по армрестлингу. *Електронний науковий журнал «Єдиноборства». Х., 2019. 4 (14). – С. 15-25. <https://doi.org/10.15391/ed.2019-4.02>. Видання, що включено до переліку наукових фахових видань України. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, аналізі й інтерпретації даних, формулюванні висновків.*

7. Мазуренко І. О., Камаєв О. І., Бескоровайний Д. О. Використання інноваційного спеціалізованого обладнання для підготовки висококваліфікованих армспортсменів. *Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях. Х.: ХДАФК, 2019. Т. 1. С. 32-35. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, аналізі й інтерпретації даних і формулюванні висновків.*

Опубліковані праці, які додатково відображають результати дисертації

8. Мазуренко І. О. Азбука армспорту: навчальний посібник. Х.: «Оберіг». 2016. 128 с.

9. Бескоровайный Д. А. Звягинцева И. Н., Мазуренко И. А. Диагностика здорового способу життя студентів технічних спеціальностей як профілактики захворювань. *Збірник наукових праць «Фізична культура, спорт та здоров'я нації» Житомирського державного університету імені Івана Франка. Житомир: ЖДУ, 2017. 4 (23). С. 152–157. Видання, що включено до переліку наукових фахових видань України. Особистий внесок здобувача полягає в постановці завдань, проведенні експериментальних досліджень, їх інтерпретації та формуванні висновків.*

Результати дисертаційної роботи повністю відображено в публікаціях.

9. Результати перевірки тексту дисертації з використанням однієї з антиплагіатних систем на наявність/відсутність текстових запозичень.

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній системі Unicheck).

10. Апробація матеріалів дисертації. Апробація результатів дослідження відбувалася шляхом їх оприлюднення в доповідях на X Міжнародній науковій конференції пам'яті Анатолія Миколайовича Лапутіна «Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту» (Чернігів, 2017), XV і XVII Міжнародних науково-практичних конференціях «Проблеми та перспективи розвитку спортивних ігор та єдиноборств у вищих навчальних закладах» (Харків, 2019, 2021), XIX Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи» (Харків, 2019).

Основні теоретичні положення і результати дисертаційної роботи доповідалися на семінарах Харківської державної академії фізичної культури: на науково-практичному семінарі «Наукові дослідження з проблематики підготовки українських спортсменів в акробатичному рок-н-ролі» (м. Харків 26 грудня 2017 року, 24 грудня 2019 року).

11. Оцінка мови та стилю дисертації. Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №167), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій».

12. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту. За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота І. О. Мазуренка відповідає спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову освітньо-наукового рівня вищої освіти.

13. Рекомендація дисертації до захисту. Дисертаційна робота Мазуренка Ігора Олександровича «Використання інноваційного спеціалізованого тренажерного обладнання у силовій підготовці армспортсменів різної кваліфікації» відповідає вимогам, передбаченим пунктом 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №167).

Враховуючи високий рівень виконаних досліджень, а також актуальність теми роботи, наукову новизну результатів та їхнє наукове та практичне значення, розширене засідання кафедри олімпійського та професійного спорту Харківської державної академії фізичної культури рекомендує дисертацію І. О. Мазуренка «Використання інноваційного спеціалізованого тренажерного обладнання у силовій підготовці армспортсменів різної кваліфікації» до захисту у спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

Результати відкритого голосування:

присутні 20 осіб:

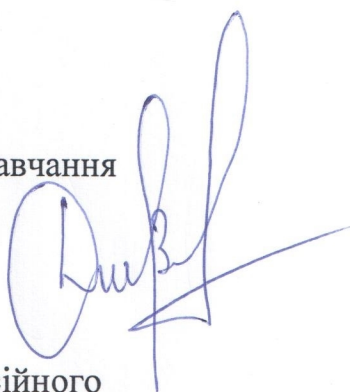
«за» – 20,

«проти» – немає,

«утримались» – немає.

Рецензент

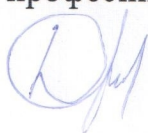
декан факультету магістратури, заочного навчання
та підвищення кваліфікації
к.фіз.вих., доц.

Віктор ДЖИМ

Рецензент

професор кафедри олімпійського та професійного
спорту
д.б.н., проф.

Валерій ДРУЗЬ

Голова засідання

завідувач кафедри олімпійського та професійного
спорту
д.фіз.вих., проф.

Вячеслав МУЛИК

Секретар

викладач кафедри олімпійського та професійного
спорту
к.фіз.вих.

Дар'я ОКУНЬ